

izazivali onako općenitu, intenzivnu i neposrednu reakciju, kao što su bili argumenti, da slavenske kulturne osobine ugrožavaju postojeći moral i navike. Opasnost za postojeća pravila ponašanja mogla je da se osjeti sa strane čitave zajednice, dok je ekonomska kompeticija sa strane ove »nove« imigracije, koja se sastojala uglavnom od nekvalificiranoga i polukvalificiranog američkoga domaćeg radništva, ugrožavala samo jedan dio zajednice t. j. dio američkog domaćeg radništva. Osim toga napadati nekoga radi ekonomske kompeticije nije bilo u skladu s gospodarskim »liberalizmom«, koji je vladao u to vrijeme.

Ali postoji osim toga i težnja naše egoistične ličnosti da prihvati koprenu »viših vrijednosti« kad treba da štiti svoje osobne interese, i tako su osjećaji opasnosti, temeljeni na ekonomskim motivima, često kamuflirani osjećajima opasnosti, koji, tobože, proizlaze iz priznatih viših motiva, kao što su moralne ideje. Uza sve to strah od ekonomske kompeticije ipak se je dovoljno često i jasno izražavao tako, da ga je bilo lako naći neprikrivenog u izvorima, koji su upotrebljeni za ovu raspravu:

»... Morrison je kazao, da je Federacija Rada sklona zabrani useljavanja za dvije godine i bez ikakvih rezervacija. Ovaj je problem bio raspravljan u prošlosti, kazao je g. Morrison, sa strane onih, koji žele da održe postojeći ekonomski standard života, a bio je raspravljan s druge strane i od onih, kojima je u interesu uvoz jeftine radne snage.« (Digest of statement of Mr. F. Morrison, secretary of the American Federation of Labor, U. S. Congress, op. cit.).